

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 22-2783

לפני כב' יו"ר הוועדה, ליאת קציר-מרגלית, עו"ד

עמוס מ.ח. יעוץ ניהול ומסחר בע"מ מס' 515507325
ע"י מר/גברת חנן עמוס

העוררת:

נ ג ד

רשות המסים

המשיבה:

באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

1. בפניי בקשה להארכת מועד להגשת ערר בקשר עם תקופות הזכאות מרץ-אפריל 2020 בהתאם להחלטת הממשלה מס' 5015 (מיום 24.4.2020; להלן – **החלטת הממשלה**).
2. ביום 2.7.2020 התקבלה החלטת המשיבה בבקשת העוררת למענק לפיה אושר לעוררת מענק באופן חלקי בסכום של 7,054 ₪.
3. ביום 10.8.2020 הגישה העוררת השגה על החלטה זו של המשיבה. ביום 27.7.2021 דחתה המשיבה את השגת העוררת.
4. ביום 26.10.2022 הגישה העוררת ערר על החלטת המשיבה בהשגה. לערר צורפה בקשה להארכת מועד להגשת ערר, בהתאם לתקנה 9 לתקנות התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (סדרי הדין והמינהל בוועדת הערר), תשפ"א-2020 (להלן – **התקנות**). בבקשה ציינה העוררת כי עלות הגשת הערר בסיוע אנשי מקצוע גבוהה (18,000 ₪) ולכן התכוון בעל העוררת להגיש הערר בעצמו אולם אז פרץ גל האומיקרון והוא נאלץ להתמודד עם השלכות הסגרים ושיקום העסק לאחריהם. עוד צוין כי בשנים 2020, 2021 פעל העסק באילת והוא נאלץ להתמודד עם סגרים ומחסור בכוח אדם, ולא יכול היה לפעול בנושא הערר. כעת, לאחר שגייס כוח אדם וניתנו החלטות בנושא כתב בעל העסק את הערר בכוחות עצמו. עוד צוין כי התשובה להשגה ניתנה רק בחודש יולי 2021 כך שלא מדובר בזמן רב שחלף מאז.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

5. ביום 30.11.2022 הורתה יו"ר הוועדה למשיבה להגיש תגובתה לבקשת הארכה עד ליום 6.11.2022.
6. ביום 8.11.2022, משלא הוגשה תגובת המשיבה, הגישה העוררת בקשה למתן החלטה בהיעדר תגובה.
7. ביום 13.11.2022 הוגשה תגובת המשיבה. המשיבה ציינה כי תגובתה מוגשת באיחור של מספר ימים עקב טעות משרדית. המשיבה התנגדה להארכת המועד המבוקשת וטענה כי נדרשים "טעמים מיוחדים" להארכת מועד להגשת ערר והעוררת לא הציגה שום נימוק או טעם המצדיק את בקשתו. בהקשר זה טענה המשיבה כי שיקול כלכלי אינו מהווה טעם מיוחד להארכת מועד. עוד צוין כי החל מחודש יוני 2021 בוטלו כל המגבלות בשל מגיפת הקורונה ובתקופה הרלוונטית בה היה על העוררת להגיש את הערר לא היו סגרים או מגבלות כלשהן. כמו כן צוין כי גל האומיקרון פרץ בתחילת שנת 2022 וכי לא חלו מגבלות או סגרים בעקבותיו. המשיבה התייחסה לאיחור במתן ההחלטה בהשגה וטענה כי בערר 1849-22 **יואש ואמיר ניהול בע"מ נ' רשות המיסים** קבעה הוועדה כי לא קיימת סימטריה בין הצדדים לעניין האיחורים, שכן איחוריה של המשיבה אינם נובעים ממחדל אלא מהקושי לטפל בהשגות הרבות הממתינות להכרעתה. לבסוף ציינה המשיבה כי מדובר באיחור של למעלה משנה ולא הוצג נימוק המצדיק את בקשת הארכה.
8. ביום 14.11.2022 ניתנה החלטת יו"ר הוועדה המורה לעוררת להודיע האם היא עומדת על בקשתה ולצרף טעמיה.
9. ביום 24.11.2022 הוגשה תגובת העוררת. בתגובתה שבה העוררת על טענתה לפיה יש לקבל את הערר בשל היעדר תגובת המשיבה במועד ואי עמידתה של בסדרי הדין, כאשר תגובתה הוגשה ביום 13.11.2022 בשעה שנדרשה להגישה ביום 6.11.2022 ומדובר באי-מענה המחייב מתן פסק דין כנדרש בתקנות. העוררת טענה כי המשיבה עצמה אינה עומדת בסדרי הדין באופן שיטתי, ואיחורה הן במתן התגובה והן במתן ההחלטה בהשגה (שניתנה בחלוף 351 ימים מהגשתה, כפי שצוין בכתב הערר). העוררת טענה כי מהמועד הקבוע בחוק ובהתאם לפסיקת בית המשפט בעמ"נ 27710-06-21 **ב.ג. בטחון הצפון אבטחת מוסדות, ליווי טיולים ומתן שירותי רפואה בע"מ נ' רשות המיסים בישראל** (ניתן ביום 3.1.22, פורסם בנבו; להלן – **פס"ד בטחון הצפון**), ובעמ"נ 3720-11-21 **בוריס פודולסקי נ' רשות המיסים** (ניתן ביום 15.7.2022; להלן – **פס"ד פודולסקי**) וכן בערר 1304-22 **פ.ר. פרונט נ' רשות המיסים** (ניתן ביום 9.8.2022; להלן – **ערר פ.ר. פרונט**), נקבע כי אי מתן תשובה במועד מחייב פסק דין לטובת העורר.
10. לגופו של האיחור טענה העוררת כי איחורה נובע מאיחורה של המשיבה; כי בנימוקי דחיית ההשגה טענה המשיבה לקיומו של מחזור חריג בהכנסות העוררת ולכן העוררת נזקקה

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

למחזורי הכנסות תואמים כמשתקף ממחזוריה בחודשים 7/2021 ו- 3/2022 ועל כן היה עליה להמתין עוד מספר חודשים עד לקליטת הנתונים והכנת אישור רו"ח שצורף לערר. כן נטען כי פסקי הדין האמורים והחלטת ועדת הערר בעניין פ.ר. פרונט נתקבלו לאחרונה והעוררת למדה אותם ולכן רק לאחרונה קמה לה היכולת להתנגד לטענות הרשות. העוררת הוסיפה וטענה כי המשיבה נוהגת בחוסר תום לב ובשרירות שעה שאינה נוקטת דין זהה כלפי עוררים שונים ונעדרת לבקשות ארכה של עוררים אחרים; העוררת הפנתה לעררים 21-2178 דהן אמיל טעם הגליל נ' רשות המיסים, ערר 21-1890 אי די אי טראבל בע"מ נ' רשות המיסים וערר 21-1974 בוני ברקאת אנג' חמאד סעיז נ' רשות המיסים. העוררת טענה כי המשיבה מחזיקה מחלקה משפטית שלמה ואף מסתייעת בעורכי דין חיצוניים בניגוד לעוררת הפועלת לבדה ועל הוועדה לאזן בין פערי הכוחות הללו.

דין והכרעה

11. בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), תש"ף-2020 (להלן – **החוק**), המועד להגשת ערר הוא בתוך 45 ימים מיום שנמסרה לעורר ההחלטה בהשגה. תקנה 6 לתקנות התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (סדרי הדין והמינהל בוועדת הערר), תשפ"א-2020 (להלן – **התקנות**), מסדירה את סמכותה של ועדת הערר להאריך את המועד להגשת ערר, וזאת **מטעמים מיוחדים** שירשמו.

12. הצורך להצביע על "טעמים מיוחדים" כתנאי לאישור בקשה להגשת הליך ערעורי לאחר שחלף המועד שנקבע לכך בחוק, מהווה את האיזון הראוי בין מימוש הזכות לערעור וזכות הגישה לערכאות מחד ובין האינטרס לסופיות הדין, מאידך.

13. "טעמים מיוחדים" נבחנים בכל מקרה לפי נסיבותיו. במכלול השיקולים שיש לשקול בהקשר זה, ואשר משקלם עשוי להשתנות ממקרה למקרה, ניתן למנות את הסיבה לעיכוב בהגשת ההליך; משך האיחור או הארכה המבוקשת; מועד הגשת הבקשה; טיבו ומהותו של ההליך; הסתמכות בעל הדין שכנגד וכן סיכויי הלכאוריים של ההליך המבוקש (ראו לדוגמה בר"מ 6094/13 **לאול מדהנה נ' המשרד לקליטת עליה**, בפסקה 9 (פורסם בנבו, 10.12.2013); בש"מ 6229/11 **שפרה דון - יחיאל נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה, חיפה**, בפסקאות 8-10 (פורסם בנבו, 10.01.2012); וע (חל') 20-02-20 **אלבאש ואח' נ' מנהל מיסוי מקרקעין חיפה** (פורסם בנבו, 30.6.2020).

14. מהו אפוא "טעם מיוחד" המצדיק הארכת מועד?

בפסיקה נקבע כי אין מדובר ברשימה סגורה, אולם הכלל הוא כי אין די בטעות בתום לב או בטעמים הנעוצים בבעלי הדין עצמם כדי לבסס נימוק מיוחד (ראו למשל בש"א 482/08

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

פיכמן נ' כונס הנכסים הרשמי (28.1.08); רע"א 10436/07 הראל ציון נ' בנק הפועלים בע"מ, בפסקה 10 (פורסם בנבו, 28.04). ככלל, טעם מיוחד הוא כזה התלוי בנסיבות חיצוניות שאינן בשליטת בעל הדין או בא כוחו. כך נקבע בעניין זה ברע"א 10436/07 הראל ציון נ' בנק הפועלים בע"מ ואח' [פורסם בנבו] (28.4.2008):

"הלכה היא כי "טעם מיוחד" אשר מצדיק את הארכת המועד הינו קיומן של נסיבות חיצוניות שאינן בשליטת בעל הדין, ואילו כאשר טעמי האיחור נעוצים בבעל הדין עצמו או בבא כוחו, אין צידוק להאריך את המועד שהוחמץ (בש"א 6402/96 הועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשון לציון נ' מיכקשווילי, פ"ד נ(3) 209 (1996))." (ראו גם וע (י-ם) 1211-04-15 אבשלום רז נ' המועצה לייצור ושיווק דבש (25.1.16)).

15. עוד נקבע כי "ככל שאינטרס הסופיות של בעל-הדין האחר הוא מובהק יותר, והסתמכותו על חלוף המועד ברורה יותר, כך יהיה מקום לדרוש שלטעם המיוחד ישווה אופי של היעדר שליטה או תקלה שאינה רגילה או צפויה" (ע"א 6842/00 ידידיה נ' קסט, פ"ד נה(2) 904, 909-910 (2001). בהתאם, ככל שמדובר באיחור ממושך יותר כך הטעם שיידרש לאיחור, צריך להיות בעל משקל רב יותר (ראו ד"ר י. זוסמן סדרי הדין האזרחי מהדורה שביעית 1995 בעמ' 897-898).

16. לצד זאת, בית המשפט העליון קבע כי במקרים שבהם מדובר בבקשה להארכת מועד להגשת הליך ערעורי נגד הפעלת סמכות של רשות לפי חוק סוציאלי, ניתן להקל במידת מה בדרישת הטעמים המיוחדים, שכן מטרתם של חוקים אלו מלכתחילה היא להיטיב את מצבם של מי שמוגדרים בחוק באמצעות מתן הטבות או תגמולים. לפיכך נקבע כי קיים אינטרס ציבורי לאפשר את מיצוי ההליכים השיפוטיים (ראו בר"מ 6094/13 מדהנה נ' המשרד לקליטת עליה, פסקה 11 לפסק הדין של כבוד השופט פוגלמן (10.12.13)).

מן הכלל אל הפרט

17. במקרה שלפנינו ההחלטה בהשגה ניתנה ביום 27.7.2021 ובקשת הארכה הוגשה ביום 26.10.2022, כלומר באיחור של 411 ימים מהמועד שנקבע לכך בחוק.

18. כאמור, הטעמים שצוינו בבקשה הם היעדר ייצוג העוררת בשל המחיר הכלכלי הנלווה; התפרצותו של גל האומיקרון והשלכותיו על העוררת, לרבות התמודדות עם מצוקת כוח אדם; אי עמידתה של המשיבה בסדרי הדין ובכלל זה איחורה במתן ההחלטה בהשגה (איחור העומד על 171 ימים); הצורך להמתין למחזורי הכנסות הדומים בגובהם למחזור ההכנסות החריג שבגיניו נדחתה הבקשה, לצורך התמודדות עם טענת המשיבה; פרסומם לאחרונה של פסקי דין של בית המשפט המחוזי והחלטת ועדת הערר בעניין פ.ר. פרונט לעניין משמעות איחור המשיבה במתן ההחלטה בהשגה; פערי הכוחות בין העוררת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

למשיבה וכן אפלייתה של העוררת על ידי המשיבה אשר אישרה בקשות להארכת מועד של עוררים שונים.

19. לאחר ששקלתי ובחנתי את נימוקי הבקשה שבפניי, נראה כי אין באפשרותי להיעתר לה. כפי שיפורט להלן, נימוקיה של העוררת לאיחור הניכר בהגשת הערר והבקשה בצדו, אינם עולים כדי "טעמים מיוחדים" כפי שפורשו בפסיקה.

20. בפסיקה נקבע כי היעדר ייצוג של בעל דין אינו מהווה "טעם מיוחד" (ראו ב"ש 488/82 בנישו נ. בנישו פ"ד לו (4) 728,727; וע (י-ם) 214/06 חרזי סיגלית נ' **ועדת הזכאות בהתאם לחוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2005** (13.7.07; פורסם בנבו)). עוד יש להביא בחשבון את הזמן הממושך שחלף מאז המועד החוקי להגשת הערר ועד להגשת הבקשה להארכת מועד. איחור כה ממושך (בן 411 ימים) מחייב, בנסיבות העניין, הסברים משמעותיים להתרחשותו המצדיקים את הסטייה המבוקשת מהוראות החוק. לצערי, לא מצאתי בהסברים שסיפקה העוררת בסיס מספק לכך. אינני מקלה ראש בהשלכותיה של מגיפת הקורונה, וגל האומיקרון בכללה, על העסקים בכלל ועל המעוררת בפרט, כפי שפירטה בבקשתה. עם זאת, החלטת המשיבה בהשגה ניתנה בחודש יולי 2021, כשישה חודשים לפני התפרצות נגיף האומיקרון, ובכל זאת לא הגישה העוררת ערר או בקשה להארכת מועד בתקופה שבין קבלת ההחלטה להתפרצות נגיף האומיקרון. גם לאחר שכיכתו של גל האומיקרון, לא הזדרזה העוררת להגיש בקשה להארכת מועד ועשתה זאת רק בחלוף חודשים רבים. יש לציין כי הקשיים איתם התמודדה העוררת כתוצאה מהקורונה היו נחלתם של עסקים רבים שנדרשו להגשת עררים בגין מענקי קורונה בתוך התקופה שנקבעה לכך בחוק – 45 ימים. גם מבחינה זו לא ניתן לומר שהעוררת הציגה טעם מיוחד המצדיק את אישור הארכה בחלוף זמן כה ממושך.

21. אשר לאיחורה של המשיבה במתן ההחלטה בהשגה – החלטת המשיבה בהשגה ניתנה בחלוף 351 ימים ממועד הגשתה ובאיחור של 171 ימים מהמועד שנקבע לכך בהחלטת הממשלה (יצוין כי בהחלטת הממשלה נקבע מועד של 180 ימים למתן ההחלטה בהשגה – ראו סעיף 4 להחלטה). אכן, מדובר באיחור ניכר שאין להקל בו ראש ויש להביאו בחשבון ככל שמתנהל הליך ערר. ככלל, סבורני כי יש מקום להתחשב באיחור המשיבה גם בעת שקילת מכלול השיקולים לעניין הארכת המועד (גם אם איחור המשיבה מובן יותר בשל עומס ההשגות שלפנתחה). עם זאת, כאשר הנימוקים האחרים אינם מהווים טעם מיוחד כנדרש ונוכח משך האיחור של העוררת במקרה דנן, אין די באיחור המשיבה כדי להצדיק קבלת הבקשה.

22. לא ניתן לקבל אף את הנימוק להארכת המועד הכורך את השתתפות העוררת עם מועד פרסומם של פס"ד **בטחון הצפון** ופס"ד **פודולסקי**. דחייתה החלקית של בקשת העוררת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

למענק נסמכה על מחזור הכנסות חריג בתקופת הבסיס. ככל שסברה העוררת כי נימוק זה שגוי לגופו, היה עליה לפעול להגשת ערר במועד שנקבע לכך. פרסומה של פסיקה מאוחרת המשנה לכאורה את סיכויי הערעור אינה יכולה להוות טעם מיוחד. זאת ועוד, פסקי הדין האמורים פורסמו זה מכבר (בינואר 2022 וביולי 2022, בהתאמה) ועדיין השתתה העוררת שיהוי ניכר מאז פרסומם ועד להגשת הבקשה דנן. כך גם באשר לטענה בדבר הצורך להמתין למחזורי הכנסות דומים למחזור החריג; מבלי להתייחס למהות הטענה, העוררת ציינה כי מחזורים דומים נצפו בחודשים 7/2021 ו-3/2022 ובכל זאת לא הוגשה הבקשה בסמוך לאחר מכן.

23. אשר לסיכויי הלכאוריים של הליך הערר – בכתב הערר וכן בתגובות העוררת שצוינו לעיל, נסמכה העוררת על איחור המשיבה במתן ההחלטה בהשגה כנימוק מרכזי לקבלת הערר. בהקשר זה אציין כי החלטות רבות של ועדת הערר התמודדו עם איחור המשיבה במתן ההחלטה בהשגה והשלכותיו, בין היתר על רקע פס"ד **ביטחון הצפון** ופס"ד **פודולסקי** שצוינו בבקשת העוררת. ככלל, נמנעו הוועדות מלקבל עררים על הסף בשל האיחור במתן ההחלטה בהשגה וקבעו כי האיחור יילקח בחשבון לעניין בחינת סבירות ההחלטה ופסיקת הוצאות, והכל בהתאם לנסיבותיו הפרטניות של התיק. חיזוק לגישה זו ניתן למצוא בפסקי דין נוספים של בית המשפט המחוזי שפורסמו לאחרונה - עמ"נ (מחוזי ת"א) 40318-12-21 **פליסידד (פיסגה) בע"מ נ' רשות המיסים בישראל** (3.11.22; להלן – פס"ד **פליסידד**) ועמ"נ (מחוזי מרכז) 54772-06-22, 54794-06-22, 62994-01-22 **מגדלי ברקת חברה להקמת מבנים בע"מ נ' רשות המיסים בישראל** (להלן – פס"ד **מגדלי ברקת**). אציין כי גם בהחלטת הוועדה בעניין **פ.ר. פרונט** אליה הפנתה העוררת, התקבל הערר גם לגופו. לאור פסקי הדין האמורים והחלטות הוועדה בנושא זה, אין בעובדת האיחור במתן ההחלטה בהשגה כדי להוות נימוק מכריע לקבלת הערר ובכל מקרה, אף לו היתה מתקבלת בקשת העוררת לארכה הרי שנוכח איחורה שלה ממילא לא היה מקום לטענתה כנגד איחור המשיבה במסגרת בירור הערר. מכל מקום כפי שנקבע בפסיקה, שיקול זה של סיכויי הלכאוריים של ההליך, הינו משני לשיקולים האחרים (ראו בש"א 3112/99 **קהתי נ. יורשי המנוח אחמד סוהיר**, פורסם בנבו).

24. לקראת סיום אעיר כי נתתי דעתי לאופיו של החוק בו אנו עוסקים, שבבסיסו הסדר שמטרתו להיטיב את מצבם של עסקים הזכאים למענק בשל השלכותיה הכלכליות של מגפת הקורונה. כאמור, אופיו הסוציאלי של ההסדר החוקי עשוי להצדיק הקלה, במידת מה, בבחינת ה"טעמים המיוחדים" להארכת מועד להגשת ערר. ואמנם, מסקירת החלטות הוועדה עולה נכונות להיעתר לבקשות להארכות מועד להגשת ערר באופן נרחב יחסית, ככל שהנסיבות מאפשרות זאת. ברם, בהתחשב במשך האיחור שבפנינו, מקום בו לא עולים טעמים מיוחדים כנקבע בחוק, איני יכולה להיעתר לבקשה להארכת מועד גם בהתחשב באופיו הסוציאלי של החוק.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

25. לעניין זה יפים דבריו של כבוד השופט עדיאל בע"א (י-ם) 11079/07 חרזי סיגלית נ' ועדת הזכאות לפי חוק יישום תכנית ההתנתקות התשס"ה-2005 (22.5.2008; פורסם בנבו):

"שאלתי את עצמי אם אין מקום לפרש את הביטוי "טעמים מיוחדים" שבתקנה 3 הנ"ל באופן גמיש יותר ומחמיר פחות מהפירוש שניתן לו בתקנות סדר הדין האזרחי, וזאת לאור המטרייה בה עסקינן ותכלית החקיקה שנועדה לשקם את התושבים שפוננו מבתיהם במסגרת ההתנתקות. הגעתי לכלל מסקנה שלא ניתן לעשות זאת בלא לסטות מכוונת מחוקק המשנה, שחזקה עליו שהכיר היטב את המשמעות שניתנה בפסיקה למונח "טעמים מיוחדים". בדומה, נפסק בהתייחס לבקשה להארכת מועד להגשת ערעור לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט-1959, ש"גם מערכות מסוג זו של אגף השיקום במשרד הביטחון, הצריכה להיות אמונה על גישה אנושית, סובלנית וליברלית כלפי פניות אליה פועלת במסגרת מועדים ודרכי שיקול דעת שנקבעו בדין, וכך ראוי" (רע"א 9225/07 פלוני נ' הוועדה הרפואית העליונה, לא פורסם, 10.2.08) (פסקה 6 לפסק הדין).

סוף דבר

26. על יסוד כל האמור לעיל, בקשת העוררת להארכת מועד להגשת ערר נדחית.

27. תיק הערר ייסגר. בהתחשב בתוצאה אינני עושה צו להוצאות.

ניתנה היום, י"ט כסלו תשפ"ג, 13/12/2022, בהעדר הצדדים.

ליאת קציר-מרגלית, עו"ד

יו"ר הוועדה